یادداشت

حمیدرضا شاه‌نظری

بسیج، اراده برخاسته از جان یک ملت

ایمان، اگر در ژرفای جان انسان ریشه بدواند، نمی‌تواند در خلوت باورها محصور بماند، بلکه در رفتار، مسئولیت‌پذیری و نسبتی که با رنج دیگران برقرار می‌کند، آشکار می‌شود. ایمان حقیقی، انسان را از حصار خویشتن بیرون می‌آورد، به او می‌آموزد در برابر ظلم سکوت نکند، رنج همنوع را نادیده نگیرد و آنجا که پای دفاع از حق، کرامت انسان و میهن در میان است، از آسایش خود بگذرد. هنگامی که چنین ایمانی در جان یک ملت جاری شود، به نیرویی فراتر از اراده‌های فردی تبدیل می‌شود. نیرویی که در والاترین نمونه‌اش در ایران، بسیج نام گرفته است.

بسیج از متمایزترین ثمرات انقلاب اسلامی است؛ تجلی پیوند ایمان توحیدی با احساس تکلیف، ایثار و مسئولیت تاریخی. در این فرهنگ، ایمان از مرز اعتقاد فردی فراتر می‌رود و به نیرویی برای دفاع از حق، استقلال میهن و خدمت به مردم تبدیل می‌شود. از همین رو، بسیج پیش از آنکه نام یک سازمان یا عنوانی تشکیلاتی باشد، فرهنگ و جهان‌بینی‌ای است که انسان را به عبور از خودخواهی، پذیرش مسئولیت و پیوند زدن سرنوشت خویش با سرنوشت جامعه فرامی‌خواند.

این فرهنگ پیش از آنکه در قالب بخشنامه و تشکیلات شکل بگیرد، از متن زندگی مردم جوشید؛ از مسجد و محله، دانشگاه و کارگاه و از دل مردمانی که خود را در برابر سرنوشت یکدیگر مسئول می‌دانستند. امام خمینی(ره) با تعبیرهای ماندگار «شجره طیبه» و «مدرسه عشق»، همین حقیقت را ترسیم کردند؛ درختی ریشه‌دار در ایمان و ایثار که متناسب با نیاز هر عصر، ثمره‌ای تازه می‌دهد. بسیج نیرویی محدود به روزهای جنگ نبود، بلکه سرمایه‌ای برای پاسداری از استقلال، عزت و هویت ملت و حضور در میدان‌های نیاز کشور بود.

تاریخ معاصر ایران جلوه‌های گوناگون این فرهنگ را به نمایش گذاشته است. در دفاع مقدس، ایمان و احساس تکلیف، مردمانی از اقشار مختلف را با کمترین امکانات و بیشترین اراده به میدان دفاع از میهن کشاند. این روحیه در سال‌های بعد، در سیل و زلزله، همه‌گیری کرونا و بحران‌های شهری نیز استمرار یافت؛ آنجا که مردم برای نجات جان انسان‌ها و کاستن از رنج یکدیگر پیش‌قدم شدند. جنگ‌های اخیر نیز نشان دادند قدرت یک کشور تنها در سلاح‌ها و ساختارهای رسمی خلاصه نمی‌شود؛ اراده ملی، همبستگی و آمادگی مردم برای ایستادگی، پشتوانه‌ای است که در لحظات سرنوشت‌ساز می‌تواند معادلات را تغییر دهد.

بااین‌حال، فرهنگ بسیجی زمانی به سرمایه‌ای فراگیر تبدیل می‌شود که به وسعت ایران دیده شود. ایران خانه مشترک همه ایرانیان است؛ با باورها، سلیقه‌ها و دیدگاه‌های متفاوت. دلبستگی به میهن و احساس مسئولیت در برابر سرنوشت مردم نباید به هم‌عقیدگی سیاسی یا موافقت با همه تصمیم‌ها و عملکردها مشروط شود؛ نقد و مطالبه‌گری نیز می‌تواند از دلسوزی برای آینده کشور برخیزد. فرهنگ بسیجی هنگامی معنای ملی خود را می‌یابد که تفاوت‌ها را به رسمیت بشناسد و ظرفیت‌های گوناگون جامعه را حول مسئولیت‌های مشترک گرد آورد؛ زیرا حفظ و آبادانی ایران به مشارکت همه ایرانیان نیاز دارد.

در همین چارچوب، رهنمود رهبر معظم انقلاب اسلامی به فرمانده جدید بسیج درباره تحقق شعار «هر ایرانی، یک بسیجی» افقی فراتر از گسترش یک تشکیلات را ترسیم می‌کند: فراگیر شدن فرهنگ مسئولیت‌پذیری؛ اینکه هر ایرانی، با هر تخصص و توانایی، خود را در قبال آینده کشور مسئول بداند. هیچ استعدادی نباید بی‌ثمر بماند و هیچ ظرفیتی نباید بیرون از میدان خدمت و پیشرفت قرار گیرد. بسیج در این معنا، دعوت به تبدیل توانایی‌های پراکنده مردم به اراده‌ای مشترک برای ساختن ایران است.

این فرهنگ می‌تواند از یک تجربه ملی فراتر رود و برای ملت‌هایی که با سلطه، اشغالگری، تبعیض و محرومیت از حق تعیین سرنوشت مواجه‌اند، الهام‌بخش باشد، آنچنان که تاکنون در جاهایی شده است. پیام آن، خروج از انفعال، اعتماد به توانایی‌های مردمی و نقش‌آفرینی در تعیین سرنوشت خویش است؛ پیامی که می‌تواند متناسب با تاریخ و فرهنگ هر جامعه، زمینه‌ساز حرکت‌های مردمی و شکل‌گیری هسته‌های مقاومت و همبستگی در نقاط مختلف جهان شود. البته اعتبار جهانی چنین الگویی نه با تحمیل تشکیلات، بلکه با صداقت در عمل، اعتبار اخلاقی و توانایی حل مسائل واقعی مردم به دست می‌آید. هر اندازه این فرهنگ در ایران به عدالت، کارآمدی و پیشرفت منجر شود، پیام آن نیز باورپذیرتر خواهد بود.

از همین‌جا ضرورت بازخوانی مأموریت بسیج در روزگار کنونی آشکار می‌شود. بسیج فقط برای روزهای جنگ نیست؛ اگر در میدان دفاع به معنای ایستادگی و فداکاری است، در میدان سازندگی باید به معنای خلاقیت، کارآمدی، عدالت‌خواهی و گره‌گشایی از مشکلات مردم باشد. جامعه‌ای که برای دفاع از استقلال خود به میدان می‌آید، باید در روزهای آرامش نیز برای کاهش فقر، رفع محرومیت، پیشرفت علمی، ایجاد اشتغال، مبارزه با فساد و اصلاح ناکارآمدی‌ها بسیج شود. ایمانی که در لحظه خطر انسان را به فداکاری فرامی‌خواند، باید در روزهای عادی نیز انگیزه تلاش برای بهبود زندگی دیگران باشد. مقاومت بدون سازندگی ناتمام است و سازندگی بدون مشارکت مردم پایدار نخواهد ماند.

بسیج را می‌توان در چهره‌های گوناگون یک ملت دید. دانشمند هسته‌ای که برای پیشرفت علمی ایران جان خود را فدا می‌کند؛ رزمنده‌ای که پای لانچر، برای دفاع از میهن، دست و پای خویش را تقدیم می‌کند؛ امدادگری که از میان آتش و آوار به نجات انسان‌ها می‌شتابد؛ پزشکی که در روزهای آتش و خون، سنگر درمان را ترک نمی‌کند؛ کارگری که در سخت‌ترین شرایط معیشتی چرخ تولید را می‌گرداند؛ دانشجویی که در اردوی جهادی چراغ خدمت به مستضعفین را روشن می‌کند و مردمی که مال و جان خود را برای دفاع از ملت خود بذل می‌کنند. اینها جلوه‌های یک حقیقت‌اند: ایمانی که از قلب‌ها برخاسته و در میدان زندگی به عمل تبدیل شده است.

بسیجی بودن، پیش از آنکه به عضویت در یک تشکیلات وابسته باشد، به نوع نگاه و شیوه زیستن بازمی‌گردد؛ یعنی هر کس در جایگاه خود، باری از دوش مردم بردارد. گاهی آغاز این راه، پرسشی ساده اما سرنوشت‌ساز است: «من برای مردم چه کرده‌ام؟» کسی که این پرسش را جدی می‌گیرد، دیگر تماشاگر نیست؛ به بخشی از راه‌حل تبدیل می‌شود.

بسیج، نام پیوند ایمان با مسئولیت، باور با عمل و ایثار با سازندگی است؛ فرهنگی که ریشه در جان مردم دارد و ثمره‌اش باید خدمت به انسان‌ها باشد. توفان‌ها می‌آیند، شاخه‌ها را می‌شکنند و برگ‌ها را می‌ریزند، اما درختی که ریشه‌هایش در جان مردم باشد، با خزان از میان نمی‌رود؛ دوباره جوانه می‌زند و قد می‌کشد. ایران نیز بارها از میان آتش برخاسته و باز هم برخواهد خاست؛ زیرا پشتوانه این سرزمین تنها خاک و تاریخ و مرزهایش نیست، بلکه ایمان و اراده مردمی است که در سخت‌ترین لحظه‌ها یکدیگر را تنها نمی‌گذارند و برای حفظ خانه مشترکشان از جان و دل مایه می‌گذارند. تا وقتی این روح در جان ایرانیان زنده است، هیچ توفانی پایان راه این ملت نخواهد بود و به همین خاطر است که دشمنان همه تلاش خود را می‌کنند تا در سهمگین‌ترین جنگ شناختی و رسانه‌ای تاریخ، این روح ایمان و همبستگی را در میان ملت ایران بخشکانند. خواب آشفته‌ای که هرگز تعبیر نخواهد شد و آینده از آن ملت بسیجی ایران خواهد بود.

پرتابگر ۲ موشکی با قابلیت حمل و شلیک با حضور فرمانده کل سپاه رونمایی شد

نابودگر و ترسناک بازمی‌گردیم!

گزارش

بازدید فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی از شهر موشکی نیروی هوافضای سپاه، با نمایش بخشی از دستاوردهای جدید موشکی این نیرو همراه شد؛ دستاوردهایی که به گفته سردار سیدمجید موسوی فرمانده نیروی هوافضا، در فاصله میان دو جنگ توسعه یافته‌اند و از جمله آنها می‌توان به پرتابگر جدید با قابلیت حمل و شلیک همزمان دو موشک سوخت مایع اشاره کرد. در این بازدید، علاوه بر بررسی آمادگی‌های رزمی و طرح‌های عملیاتی هوافضای سپاه، بر آمادگی برای مقابله با تهدیدات و ارتقای توانمندی‌های موشکی تأکید شد.

سردار سرلشکر احمد وحیدی، فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، به همراه سردار سیدمجید موسوی، فرمانده نیروی هوافضای سپاه، از شهر موشکی این نیرو بازدید کرد. در جریان این بازدید، سطح آمادگی‌های رزمی و طرح‌های عملیاتی نیروی هوافضای سپاه برای واکنش به هرگونه تهدید، با محوریت فرمان فرماندهی معظم کل قوا مبنی بر «پاسخ فوری، اثرگذار و بدون محدودیت جغرافیایی» مورد بررسی قرار گرفت. همچنین بخشی از توانمندی‌ها و دستاوردهای جدید نیروی هوافضای سپاه نیز به نمایش درآمد؛ دستاوردهایی که در فاصله میان دو جنگ توسعه یافته و ارتقا پیدا کرده‌اند.

مهم‌ترین بخش این بازدید، نمایش یک پرتابگر دو موشکی با قابلیت حمل و شلیک همزمان دو موشک سوخت مایع بود؛ سامانه‌ای که برای نخستین‌بار در معرض دید قرار گرفت. این رونمایی در حالی انجام شد که هجدهم فروردین امسال، نیروی هوافضای سپاه در روزهای پایانی جنگ تحمیلی سوم، از یک پرتابگر با قابلیت شلیک همزمان دو موشک سوخت جامد برای هدف قرار دادن مواضع نیروهای امریکایی و صهیونیستی استفاده کرده بود. اکنون نمایش نمونه‌ای با قابلیت شلیک همزمان دو موشک سوخت مایع، از توسعه این قابلیت در سامانه‌های پرتاب موشکی سپاه حکایت دارد.

موشک‌های سوخت مایع از قابلیت شلیک عمودی و کنترل سرعت برخوردارند؛ ویژگی‌هایی که می‌تواند در عبور از سامانه‌های پدافندی و فریب آنها نقش مؤثری داشته باشد. در کنار این پرتابگر، مجموعه‌ای از موشک‌های بهینه‌شده هوافضای سپاه نیز به نمایش درآمد که در نسل‌های جدید، در حوزه برد، دقت نقطه‌زنی و سامانه‌های هدایت ارتقا یافته‌اند. استفاده از سامانه‌های هدایت بومی و مستقل از GPS از دیگر ویژگی‌های اعلام‌شده این موشک‌هاست. نمایش این دستاوردها در شرایطی صورت می‌گیرد که نیروی هوافضای سپاه در هفته‌های اخیر نیز با نمایش شهرهای موشکی و تجهیزات جدید، بخش‌هایی از توانمندی‌های موشکی خود را در معرض دید رسانه‌ها قرار داده است. در همین چارچوب، نوزدهم آبان ۱۴۰۵ نیز از شهر موشکی جدیدی با حضور سرلشکر علی عبداللهی، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح، و سردار سیدمجید موسوی، فرمانده نیروی هوافضای سپاه، رونمایی شد.

استفاده از پرتابگرهای چندموشکی می‌تواند ظرفیت حمل تسلیحات در هر واحد پرتابگر را افزایش دهد. این قابلیت به‌ویژه در شبکه‌های موشکی که بر پراکندگی تجهیزات، تحرک و امکان استقرار در موقعیت‌های مختلف تکیه دارند، از اهمیت برخوردار است. همچنین ارتقای برد، دقت نقطه‌زنی و سامانه‌های هدایت، در کنار بهره‌گیری از فناوری‌های بومی و مستقل از GPS، از جمله محورهای توسعه توان موشکی به نمایش درآمده در این بازدید بود.

وحیدی: ذلت و زبونی دشمنان را خواهید دید

سردار سرلشکر احمد وحیدی، فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، در حاشیه این بازدید با اشاره به اظهارات دبیرکل ناتو درباره انجام ۵هزار پرواز از سوی کشورهای عضو این پیمان اظهار کرد: «شما دیدید که دبیرکل ناتو گفت ما ۵ هزار پرواز از همه کشورهای ناتو داشتیم؛ تازه این عددی است که به آن اعتراف کرده‌اند و همه آنها حضور داشتند.» وی با اشاره به آیه «کَمْ مِنْ فِئَه قَلیلَه غَلَبَتْ فِئَه کَثیرَه بِإِذْنِ اللّه» گفت: «به اذن خدا، اتفاقاتی که برای دشمنان ما می‌افتد، تازه ابتدای کار است. ذلت و زبونی بی‌اندازه آنها را خواهید دید و خواهیم دید که به فضل الهی، حق بر باطل پیروز خواهد شد.» فرمانده کل سپاه با اشاره به آیه «لِیحِقَّ الْحَقَّ وَیبْطِلَ الْبَاطِلَ» افزود: «خداوند اراده فرموده است که حق را محقق و باطل را از بین ببرد.»

موسوی: صحنه نبرد را ما تعیین می‌کنیم

سردار سیدمجید موسوی، فرمانده نیروی هوافضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نیز با اشاره به توانایی‌های این نیرو در نبرد با دشمن اظهار داشت: «نیروی هوافضای سپاه در همه ساعات آماده انجام فرامین فرماندهی کل قوا و فرماندهی سپاه است.»

موسوی تأکید کرد: «توانمندی‌های ما در حد فاصل هر دو جنگ افزایش پیدا کرده است؛ شگفتانه‌ها و محصولات کارآمدی از جنس مرعوب‌کننده و منهزم‌کننده در سازمان رزم ما شکل گرفت.» فرمانده نیروی هوافضای سپاه با بیان اینکه در اعمال قدرت و مقابله با تهدیدات، درنگی وجود نخواهد داشت، تصریح کرد: «میدان در اختیار ایران است و صحنه نبرد را ما تعیین می‌کنیم.»

نمایش پرتابگر جدید دو موشکی سوخت مایع، موشک‌های بهینه‌شده با برد و دقت ارتقایافته و سامانه‌های هدایت بومی و مستقل از GPS، در کنار تأکید فرماندهان سپاه بر آمادگی برای اجرای فرامین فرماندهی کل قوا، بخش‌هایی از دستاوردها و برنامه‌های توسعه‌ای نیروی هوافضا را به نمایش گذاشت؛ دستاوردهایی که فرمانده این نیرو از آنها به عنوان شگفتانه‌ها و محصولات کارآمد و مرعوب‌کننده در سازمان رزم سپاه یاد کرد.

دفاعی

در بازدید از توان رزم یگان‌های عمل‌کننده در جنوب ایران

سخنگوی ارتش: به مراتب قوی‌تر از گذشته هستیم

امیر سرتیپ اکرمی‌نیا با بیان اینکه شرق تا غرب تنگه هرمز در رصد و کنترل نیروهای مسلح ایران است، گفت: به مراتب از گذشته قوی‌تر هستیم، هرگونه تجاوز جدید با پاسخ قاطع، فوری و اثرگذار نیروهای مسلح مواجه خواهد شد.

به گزارش روابط عمومی ارتش، امیر سرتیپ محمد اکرمی‌نیا، سخنگوی ارتش جمهوری اسلامی ایران با حضور در جنوب کشور، با فرماندهان، مسئولان و کارکنان یگان‌های ارتش در بندرعباس، کوهستک، خط ساحلی، سیریک و جاسک دیدار و گفت‌وگو کرد.

سخنگوی ارتش در حاشیه این دیدارها، با تأکید بر اشراف کامل رزمندگان نیروهای مسلح بر تحولات دریایی گفت: از شرق تا غرب تنگه هرمز در رصد و کنترل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران است و تسلط و آمادگی عملیاتی نیروهای مسلح در کنترل آب‌های منطقه و رصد مستمر تحرکات دریایی کاملاً مشهود است.

امیر سرتیپ اکرمی‌نیا با اشاره به جایگاه تاریخی مقاومت ملت ایران در برابر قدرت‌های خارجی، خطاب به رزمندگان گفت: امروز شما در برابر قدرتی ایستاده‌اید که خود را ابرقدرت نظامی جهان می‌داند. ایستادگی و مقاومت رزمندگان ایران در برابر چنین دشمنی، افتخاری بزرگ و ماندگار در عرصه ملی و دینی است و مجاهدت شما عزیزان در مواضع عملیاتی، مانع تحقق اهداف دشمن شده است.

سخنگوی ارتش در ادامه، مجاهدت رزمندگان حاضر در مواضع ساحلی را عامل مهمی در ناکامی دشمن در دستیابی به اهداف خود دانست و تأکید کرد: دشمن تاکنون نتوانسته به اهدافی همچون اشغال سرزمین، تجزیه کشور و تسلط بر ایران دست پیدا کند و این ایستادگی مرهون تلاش، تعهد و آمادگی رزمندگان نیروهای مسلح است. وی افزود: رزمندگان نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران با روحیه‌ای بسیار بالا، انگیزه‌ای مثال‌زدنی و بهره‌گیری از ابزارها و تجهیزات در اختیار، به‌صورت شبانه‌روزی منطقه را رصد و تحت کنترل راهبردی خود دارند و شرق تنگه هرمز تا شمال اقیانوس هند، در کنترل راهبردی نیروی دریایی ارتش است. آنچه شاهد بودیم آمادگی رزمی و روحیه نیروهای ارتش در منطقه است که مایه دلگرمی و امیدواری بسیار زیاد است.

امیر اکرمی‌نیا، با تشریح اهداف دشمن از جنگ تحمیلی اظهار کرد: امریکایی‌ها در این تقابل مجموعه‌ای از اهداف را دنبال می‌کردند که از تضعیف توان هسته‌ای و موشکی و نابودی جبهه مقاومت آغاز می‌شد و تا تغییر ساختار سیاسی، تجزیه سرزمینی و تضعیف هویت و تمدن ایرانی امتداد می‌یافت. وی با اشاره به معیارهای ارزیابی پیروزی و شکست در جنگ‌های معاصر، بیان کرد: برای ارزیابی نتیجه یک جنگ، باید اهدافی را که مهاجم در آغاز اعلام کرده است، بررسی کنیم و ببینیم تا چه اندازه به آنها دست یافته است. بر همین اساس، با وجود خسارت‌های واردشده به کشور، دشمن در تحقق اهداف راهبردی خود ناکام مانده و ما پیروز شدیم.

سخنگوی ارتش با اشاره به آمادگی کامل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران در مواجهه با دشمن در دفاع از کشور، تصریح کرد: امروز انگیزه، اعتمادبه‌نفس و آمادگی رزمی رزمندگان ارتش در سطح بالایی قرار دارد. وی با بیان اینکه ابتکار و انگیزه و آمادگی کارکنان مستقر در سواحل شرق تنگه هرمز دشمن را مجبور به صدها کیلومتر عقب‌نشینی از سواحل کرده است، افزود: به مراتب از گذشته در حوزه‌های سخت و نرم قوی‌تر هستیم، فرزندان ملت با اقتدار در حال دفاع از حقوق برحق ملت ایران در تنگه هرمز هستند تا شکست نهایی دشمن ایستاده‌اند. امریکا راهی جز پذیرش شروط منطقی و مشروع ایران ندارد و با شرارت و تجاوز نمی‌تواند بر تنگه هرمز مسلط شود. اکرمی‌نیا با تأکید بر اینکه دشمن نباید تصور کند می‌تواند هر زمان اراده کرد جنگی را آغاز و در زمان دلخواه خود متوقف کند، گفت: هرگونه تجاوز جدید با پاسخ قاطع، فوری و اثرگذار نیروهای مسلح مواجه خواهد شد و دفاع از کشور به محدوده جغرافیایی خاصی محدود نخواهد بود.

وی با اشاره به حمایت و قدردانی مردم از نیروهای مسلح افزود: مردم ایران قدردان فداکاری‌های شما هستند و رزمندگان ارتش را دوست دارند. حضور شما در خط مقدم دفاع از کشور، مایه افتخار ملت است و مردم با تمام وجود به فرزندان خود در نیروهای مسلح اعتماد و ابراز محبت می‌کنند.

سخنگوی ارتش همچنین با حضور در گلزار شهدای شهرستان میناب، ضمن ادای احترام به مقام ۱۶۸ شهید مظلوم دانش‌آموز مدرسه شجره طیبه، یاد و خاطره شهدای مظلوم این شهرستان را گرامی داشت و گلزار شهدای میناب و مدرسه شجره طیبه را سندی بارز و روشن از جنایات سردمداران امریکا توصیف کرد و با تأکید بر عزم ملت ایران برای انتقام خون پاک شهدای دانش‌آموز اظهار داشت: ملت ایران مصمم به انتقام از دشمن است و فرزندان رشید ملت در نیروهای مسلح، اعم از ارتش جمهوری اسلامی ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نیز با اراده‌ای راسخ، انتقام خون پاک این شهدا را از دشمن امریکایی ـ صهیونیستی خواهند گرفت.

نمای نزدیک

آسیب به جنگنده F16 امریکایی و لغو مأموریت آن

سامانه‌های بومی نیروی پدافند هوایی ارتش مستقر در جنوب کشور، با کشف و شناسایی یک فروند جنگنده F-16 امریکایی و شلیک موشک به سمت آن، موجب آسیب به این هواگرد، لغو مأموریت و فرود اضطراری آن در یکی از فرودگاه‌های منطقه شدند. به گزارش ارتش، شامگاه جمعه، سامانه‌های بومی نیروی پدافند هوایی ارتش مستقر در جنوب کشور، تحت کنترل شبکه یکپارچه پدافند هوایی کشور، موفق به کشف و شناسایی یک فروند جنگنده F-16 امریکایی بر فراز خلیج فارس شدند. در جریان این عملیات، سامانه‌های پدافندی پس از رهگیری F16 امریکایی، اقدام به شلیک موشک به سمت آن کردند که در پی انفجار موشک در مجاورت این هواگرد، جنگنده امریکایی متجاوز دچار آسیب شده و خلبان آن ناچار به لغو مأموریت و فرود اضطراری در یکی از نزدیک‌ترین فرودگاه‌های منطقه شد. روابط عمومی ارتش در خبر دیگری اعلام کرد: یک نفتکش متخلف با وجود هشدارهای اعلام‌شده و الزامات تردد دریایی، با خاموش کردن سامانه‌های شناسایی و ناوبری وارد منطقه ممنوعه شرق تنگه هرمز شده بود که در پی برخورد با مین دریایی، دچار آتش‌سوزی شد. روابط عمومی نیروی دریایی ارتش، با هشدار به صاحبان و متصدیان نفتکش‌ها تأکید کرد که تردد در مناطق ممنوعه و محدوده‌های اعلام‌شده، تهدیدی جدی برای جان خدمه و امنیت شناورهاست. ازاین‌رو، مسئولیت هرگونه حادثه ناشی از بی‌توجهی به هشدارها و محدودیت‌های دریانوردی بر عهده مالکان و بهره‌برداران شناورها خواهد بود.

گزیده خبر

سرپرست معاونت سیاسی دفتر رئیس‌جمهور:

حرف دیپلمات بدون پشتوانه نظامی خریدار ندارد

سرپرست معاونت سیاسی و معاون مراسم و تشریفات دفتر رئیس‌جمهور، با تأکید بر اینکه عبور از وضعیت نه جنگ و نه صلح نیازمند اتخاذ راهکاری اساسی است، گفت: حرف دیپلماتی که پشتوانه قدرت ملی و نظامی ندارد، خریدار نخواهد داشت. وی با اشاره به راهبردهای امریکا و رژیم صهیونیستی در قبال ایران، از ضرورت تقویت قدرت ملی و ایجاد بازدارندگی مؤثر سخن گفت و تغییر دکترین هسته‌ای را نیز یکی از گزینه‌هایی دانست که باید با دقت بررسی و سبک‌وسنگین شود.

سیدعباس موسوی در گفت‌وگو با جماران با انتقاد از ساده‌انگاری برخی تحلیلگران درباره امکان عبور از شرایط فعلی با کوتاه آمدن در برابر خواسته‌های دشمن، گفت: تجربه و تحلیل‌های واقع‌بینانه نشان می‌دهد که دشمن در مقطع فعلی، به‌ویژه در یک سال اخیر، به چیزی جز تسلیم بی‌قیدوشرط رضایت نخواهد داد. حتی اگر امتیازهای مقطعی بدهیم یا بگیریم، به نظر می‌رسد آنها دنبال تسلیم بی‌قیدوشرط ایران با ابزارهای مختلف هستند. موسوی تصریح کرد: اسرائیلی‌ها از کشورهای بزرگ اسلامی، فارغ از اینکه چه حکومتی در آنجا بر سر کار باشد، واهمه دارند و آنها را تهدیدی وجودی تلقی می‌کنند. ایران، پاکستان بزرگ و اتمی، ترکیه بزرگ و حتی عربستان و سایر کشورهایی که از نظر ابعاد و ظرفیت از اسرائیل بزرگ‌تر هستند، از دید آنها تهدید محسوب می‌شوند و به دنبال تضعیف یا تجزیه این کشورها هستند. اگر بخواهیم دنبال راه‌حل بگردیم، باید راه‌حلی دائمی پیدا کنیم که تهدید را برای همیشه از بین ببرد و طرف جرئت نکند مجدداً به فکر تجاوز و حمله بیفتد. وی درباره تغییر دکترین هسته‌ای اظهار کرد: از نظر شخصی معتقدم که باید زودتر این کار را انجام می‌دادیم، اما این موضوع باید سبک‌وسنگین شود و ببینیم بازدارندگی آن تا چه اندازه مؤثر خواهد بود. موسوی در پاسخ به این پرسش که حمایت یک دیپلمات از تغییر دکترین هسته‌ای با ماهیت دیپلماسی و گفت‌وگو چه نسبتی دارد، اظهار کرد: گاهی اوقات شما باید پشتوانه داشته باشید. حرف دیپلماتی که پشتوانه قدرت ملی و نظامی ندارد، خریدار نخواهد داشت. هرچقدر هم منطق داشته باشید و مظلوم باشید، طرف مقابل آنچه را روی میز است می‌بیند و به پشتوانه‌ای که دارید توجه می‌کند.

یادداشت میهمان

داود گودرزی

جنگ‌شناختی، میدان دوم نبرد

جنگ‌شناختی را باید یکی از پیچیده‌ترین شیوه‌های تقابل در دنیای امروز دانست. در این نوع جنگ، هدف فقط انتشار اخبار دروغ یا تبلیغات سیاسی نیست بلکه تلاش می‌شود ادراک جامعه از واقعیت، اعتماد مردم به یکدیگر، اعتماد عمومی به نهادها و حتی توانایی افراد در تشخیص حقیقت دچار اختلال شود. در جنگ‌شناختی، دشمن الزاماً به دنبال آن نیست که همه مردم را با خود همراه کند. گاهی کافی است جامعه را به گروه‌هایی تقسیم کند که دیگر قادر به گفت‌وگو، درک متقابل و پذیرش تفاوت‌های یکدیگر نباشند. در چنین شرایطی، اختلاف سیاسی به دشمنی اجتماعی تبدیل می‌شود، انتقاد سازنده جای خود را به تخریب متقابل می‌دهد، شایعه جای خبر معتبر را می‌گیرد و هر حادثه یا تصمیم داخلی می‌تواند به ابزاری برای تشدید بی‌اعتمادی تبدیل شود.

یکی از روش‌های مؤثر در چنین فضایی، بزرگ‌نمایی مشکلات واقعی، انتشار اطلاعات نادرست در کنار واقعیت‌های موجود، برجسته کردن اختلافات و ایجاد این تصور است که هیچ راهی برای اصلاح امور وجود ندارد. نکته مهم این است که جنگ‌شناختی لزوماً با دروغ‌های آشکار موفق نمی‌شود. گاهی از یک واقعیت کوچک، روایتی بزرگ و جهت‌دار ساخته می‌شود؛ گاهی یک تصمیم نادرست داخلی به فرصتی برای تبلیغات گسترده تبدیل می‌شود و گاهی یک اختلاف معمول سیاسی به شکافی عمیق در افکار عمومی بدل می‌گردد. بنابراین نباید تصور کرد که مقابله با جنگ‌شناختی صرفاً با تکذیب اخبار یا افزایش فعالیت رسانه‌ای امکان‌پذیر است. جنگ‌شناختی را نمی‌توان فقط با ابزار رسانه‌ای شکست داد، بلکه باید زمینه‌های اجتماعی و اقتصادی موفقیت آن را نیز از میان برد.

در این میان، یکی از مهم‌ترین موضوعاتی که باید با حساسیت ویژه مورد توجه تصمیم‌گیرندگان قرار گیرد، مسئله نارضایتی عمومی و فاصله میان مردم و نهادهای حکومتی است. هیچ جامعه‌ای از مشکلات اقتصادی، فشار معیشتی، تورم، بیکاری، تصمیمات نادرست و احساس بی‌عدالتی مصون نیست، اما تفاوت اساسی میان جوامع در نحوه مدیریت این مشکلات و میزان اعتماد متقابل میان مردم و مسئولان است. اگر مردم احساس کنند صدای آنان شنیده نمی‌شود، مشکلاتشان جدی گرفته نمی‌شود و تصمیمات مهم بدون توجه به شرایط زندگی آنان اتخاذ می‌شود، به‌تدریج سرمایه اعتماد عمومی آسیب می‌بیند. این همان نقطه‌ای است که می‌تواند برای دشمن فرصت ایجاد کند. دشمن برای ایجاد شکاف اجتماعی نیازی ندارد که همه مشکلات یک جامعه را از ابتدا به وجود بیاورد. کافی است از مشکلات موجود بهره‌برداری کند، آنها را تشدید و به گونه‌ای روایت‌سازی کند که مردم به این نتیجه برسند که هیچ پیوند مشترکی میان آنان و دیگر بخش‌های جامعه باقی نمانده است. از همین‌رو، هر تصمیمی که بدون بررسی پیامدهای اجتماعی و اقتصادی اتخاذ شود، هر سیاستی که فشار مضاعفی بر زندگی مردم تحمیل کند و هر اقدامی که احساس بی‌عدالتی یا بی‌توجهی را افزایش دهد، ممکن است ناخواسته به عاملی برای تضعیف انسجام ملی تبدیل شود.

در اینجا باید یک اصل مهم را به‌خاطر سپرد؛ در شرایط تهدید خارجی، کیفیت تصمیم‌گیری داخلی بخشی از قدرت دفاعی کشور است. این به معنای آن نیست که دولت باید از انجام اصلاحات ضروری یا تصمیمات دشوار اقتصادی صرف‌نظر کند، بلکه به این معناست که زمان‌بندی، شیوه اجرا، اقناع افکار عمومی، حمایت از اقشار آسیب‌پذیر و ارزیابی پیامدهای اجتماعی هر تصمیم باید با دقتی دوچندان انجام شود. کشور در شرایط عادی نیز به تصمیمات کارشناسی نیاز دارد، اما در شرایط حساس امنیتی و سیاسی، هزینه تصمیمات ناپخته و غیرکارشناسانه می‌تواند چند برابر شود. برای مثال، موضوع بنزین و تغییر احتمالی سیاست‌های مربوط به قیمت و نحوه توزیع آن، صرفاً یک موضوع اقتصادی و فنی نیست. ممکن است از منظر کارشناسی، اصلاح نظام یارانه‌ای، مدیریت مصرف انرژی یا جلوگیری از قاچاق سوخت ضروری به نظر برسد، اما مسئله مهم این است که چنین تصمیماتی در چه شرایطی، با چه سازوکاری و با چه میزان آمادگی اجتماعی اجرا می‌شوند.

افزایش هزینه سوخت می‌تواند به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم بر هزینه حمل‌ونقل، قیمت کالاها، خدمات و زندگی خانوارها تأثیر بگذارد، به‌ویژه برای اقشاری که بخش بزرگی از درآمد خود را صرف نیازهای اولیه می‌کنند هر افزایش هزینه‌ای می‌تواند فشار مضاعفی ایجاد کند. بنابراین نمی‌توان چنین تصمیمی را صرفاً با محاسبات مالی و بودجه‌ای ارزیابی کرد. باید پرسید آیا زمان مناسبی برای اجرای آن انتخاب شده است؟ آیا آثار تورمی آن بررسی شده است؟ آیا مردم از ضرورت و پیامدهای آن آگاه شده‌اند؟ آیا سازوکارهای حمایتی کافی پیش‌بینی شده است؟ آیا هزینه‌های اجتماعی اجرای آن با منافع اقتصادی موردانتظار تناسب دارد؟ این پرسش‌ها از مخالفت با اصلاحات اقتصادی ناشی نمی‌شود، بلکه دقیقاً بخشی از یک مدیریت مسئولانه و آینده‌نگر است. چه‌بسا یک تصمیم که در شرایطی دیگر امکان اجرای موفق داشته باشد، در یک مقطع حساس به دلیل بی‌توجهی به شرایط روانی و اقتصادی جامعه به عاملی برای افزایش نارضایتی تبدیل شود. مسئولان باید بدانند مردم تنها اعداد و ارقام جداول اقتصادی نیستند. هر تصمیم اقتصادی مستقیماً با زندگی، آرامش، امید و امنیت روانی خانواده‌ها ارتباط دارد. در چنین شرایطی نباید اجازه داد تصمیماتی که با هدف اصلاح امور اتخاذ می‌شوند، به دلیل بی‌توجهی به پیامدهای اجتماعی، نتیجه‌ای معکوس به همراه داشته باشند.